

การบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการ การท่องเที่ยวชุมชน ภายใต้โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดเชียงราย

เดชา ตาละนีก

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

อีเมล: decha.tal@mcu.ac.th

พระครูปลัดณัฐพล ประชุมหะ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

อีเมล: decha.tal@mcu.ac.th

พระครูใบฎีกาทิพนการณ เลาลี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

อีเมล: decha.tal@mcu.ac.th

นฤกรณ์ วรยุทธโยติกุล

โรงเรียนหนองมะจับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

อีเมล: decha.tal@mcu.ac.th

Received : March 22, 2021 Revised : May 15, 2021

Accepted : June 29, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาคู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดเชียงราย 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการใช้คู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง 3) เพื่อประเมินการพึงพอใจต่อคู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มเป้าหมาย คือ ชุมชนทั้ง 4 ใน 2 อำเภอของจังหวัดเชียงราย เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสำรวจ 2) คู่มือภาษาอังกฤษ 3) แบบทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียน 4) แบบประเมินความคิดเห็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาคู่มือฯ ที่เหมาะสมกับชุมชนทั้ง 4 ที่ประกอบด้วยเนื้อหา 5 บท ที่แตกต่างกัน และรหัสคิวอาร์ (QR Code) เพื่อสแกนฟังเสียงใน

บทนั้น ๆ 2) ผลสัมฤทธิ์การใช้คู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองสำหรับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี หลังการใช้คู่มือมีค่าสูงกว่าก่อนการใช้คู่มืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72; S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ด้านเนื้อหาตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีค่าความพึงพอใจสูงสุด อยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.825; S.D. = .382)

คำสำคัญ : การบูรณาการเรียนรู้, การท่องเที่ยวชุมชน, โครงการชุมชนท่องเที่ยว, OTOP นวัตวิถี

Work integrated English Learning for Community-Based Tourism Services under Community-Based Tourism: OTOP Inno-life Project in Chiang Rai Province

Decha Talanuek

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus

Email: decha.tal@mcu.ac.th

Phrakhrupalad Natthaphon Prachunha

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus

Email: decha.tal@mcu.ac.th

Phrakhrubaideeka Tippanagorn Laolee

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Mai Campus

Email: decha.tal@mcu.ac.th

Narueporn Warayutkotikul

Nongmachap School, Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 2

Email: decha.tal@mcu.ac.th

Abstracts

The objectives of this research are as follow: 1) to develop a manual for Self-authored Integrated Learning (SAIL) of English with social service of the OTOP Inno-life Tourism-Based Communities in Chiang Rai Province; 2) to compare the learning achievement of pre-test and post-test after using a manual for tourist guides of Self-authored Integrated Learning; and 3) to assess the satisfaction of using the manual for Self-authored Integrated Learning. It is a quasi-experimental research. Population in research consists of four communities of two districts in Chiang Rai Province. A research instrument is comprised of survey form, manual for tourist guides, pre-test and post-test form, and self-learning assessment form. The research data are analyzed by descriptive statistics through mean, percentage, and standard deviation and inferential statistics through t-test.

The results reveal that 1) the development of a manual for tourist guides is suitable for four communities which are combined with five different

chapters and Quick Response (QR) Codes to scan to listen all lessons; 2) the learning achievement of such a manual of Self-authored Integrated Learning for the OTOP Inno-life Tourism-based Community is significantly higher than pre-test, which is at 0.01 level of significance; 3) the satisfactions of using such a manual for all aspects are at highest level ($\bar{X} = 4.72$; S.D. = 0.44). If it is considered to each aspect, it is found that the aspect of contents related to satisfaction of learners is at highest score which is at highest level ($\bar{X} = 4.825$; S.D. = 0.382).

Keywords: Integrated Learning, Community-based Tourism (CBT), Tourism-based Communities Model, OTOP Inno-life

บทนำ

เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) มีวิสัยทัศน์ที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580), 2561: 5) ทั้งนี้ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวประกอบด้วย 1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย 2) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ 4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม 5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพของสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ (ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580), 2561) นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารเศรษฐกิจมหภาคให้มีเสถียรภาพ เพิ่มประสิทธิภาพภาคการเงิน และดูแลวินัยทางการเงินการคลัง ควบคู่กับการดำเนินยุทธศาสตร์สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจรายสาขา ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการที่เป็นฐานรายได้เดิมและขยายสาขาการผลิตและบริการใหม่ ๆ สำหรับอนาคต (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564), ม.ป.ป.) คณะรัฐมนตรีจึงมีมติ เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2561 ให้ความเห็นชอบแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 150,000 ล้านบาท ทั้งนี้ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยกำหนดแนวทางไว้ 3 ประการ (กรมการพัฒนารัฐบาล, ม.ป.ป.) ได้แก่ 1) การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ยกระดับสวัสดิการ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ สร้างโอกาสในอาชีพและการจ้างงาน 2) การพัฒนาเชิงพื้นที่ผ่านกระบวนการประชาคม การเข้าถึงแหล่งเงินทุน ในการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ในชุมชน สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น 3) การปฏิรูปการโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรทั้งระบบ ควบคู่การสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตร และส่งเสริมการตลาดสมัยใหม่

จากแนวทางที่ดังกล่าว รัฐจึงให้ความสำคัญในการพัฒนาชุมชนการสร้างรายได้สร้างอาชีพด้วยการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนและส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ทั้งนี้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคมที่มุ่งเน้นการสร้างรายได้และความเจริญความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจแก่กลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการกับภาครัฐเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ในด้านความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ดังที่ปรากฏในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ พ.ศ. 2544 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2546) จากระเบียบนี้ จะเห็นว่า รัฐได้ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนมาก่อนหน้านี้แล้วและกำหนดให้มีคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอนตผ.) ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทการดำเนินงาน “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เพื่อให้การจัดทำแผนงานและงบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ และกำหนดแนวทางการสร้างความเจริญแก่ชุมชนให้สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนใน

ชุมชนให้ดีขึ้นบนหลักการพื้นฐาน 3 ประการ คือ 1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global) 2) การพึ่งพาตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self- Reliance Creative) 3) การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชน 2) เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนให้สามารถคิดเอง ทำเองในการพัฒนาท้องถิ่น 3) เพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 5) เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชน ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในท้องถิ่น (คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่ง ผลิตภัณฑ์แห่งชาติ: ม.ป.ป.) อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา ยังไม่ได้ยกระดับผลิตภัณฑ์และพัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลายเพื่อผลักดันสู่การค้าแบบสากลให้แก่ผลิตภัณฑ์ของชุมชนเท่าไรนัก ผลิตภัณฑ์ OTOP ยังไม่สามารถแข่งขันการขายตามท้องที่ต่าง ๆ ได้ รายได้ส่วนใหญ่ตกอยู่แก่ผู้ประกอบการคนเดียวหรือบางกลุ่มเล็ก ไม่กระจายแก่ประชาชนกลุ่มใหญ่ในชุมชน ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2561 ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ได้ส่งเสริมโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ให้ตอบโจทย์การพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะการพัฒนาระดับรากหญ้า ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) การพัฒนาโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่จึงเกิดขึ้นเรียกว่า โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี โดยมีแนวคิดการพัฒนา OTOP แบบเดิม เป็นรูปแบบ OTOP ยุคใหม่ แนวคิด OTOP แบบเดิม เป็นการขายสินค้าออกจากชุมชน ประกอบด้วยประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นมาตรฐาน รัฐได้น้อย ประมาณ 15,000 จาก 83,538 ผลิตภัณฑ์ 2) ยกระดับผลิตภัณฑ์ ผู้ใหญ่ใจดี มอบทรัพยากรทุกอย่างให้แก่ชุมชน 3) ผู้ประกอบการให้ปรับตัวสู่การค้าสากลซึ่งขาดความพร้อม 4) สร้างช่องทางการตลาด พาตลาดสอบตลาด ขายเป็นช่วงตามแต่ละสถานการณ์ (Event) 5) ขาย 10 ครั้ง พัก 3 เดือน จากนั้น ได้ปรับสินค้า OTOP ของรัฐสู่การกระจายรายได้ตามความต้องการของชุมชน ให้เรียนรู้พึ่งตนเองได้อย่างแท้จริง จึงเกิดเป็น OTOP ยุคใหม่ เป็นการขายสินค้าอยู่ในชุมชน ซึ่งประกอบด้วยประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ดึงกำลังซื้อจากนักท่องเที่ยวเข้าสู่ชุมชนและให้ชาวบ้านขายของอยู่ในชุมชน 2) นำเอาเสน่ห์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิตวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ดัดแปลงเป็นรายได้ 3) ลูกหลานอยู่พร้อมหน้า ชุมชนมีความสุข 4) รายได้กระจาย ทุกคนพร้อมเป็นเจ้าของที่ดี (กรมการพัฒนาชุมชน, ม.ป.ป.) โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จึงเน้นกระบวนการพัฒนาชุมชนอย่างมีขั้นตอนโดยการสนับสนุนส่งเสริมของรัฐ

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดหนึ่ง ตั้งอยู่ทางตอนเหนือสุดของประเทศไทย มีความเจริญทางเศรษฐกิจในลำดับต้น ๆ ของจังหวัดภาคเหนือ เนื่องจากเป็นเส้นทางสำคัญที่ผ่านไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านหรือที่เรียกว่าสามเหลี่ยมทองคำ เป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวจากจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยเส้นทางการคมนาคมและความเจริญทางด้านเศรษฐกิจจากองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ ที่เข้ามามีการลงทุนเพิ่มขึ้น มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความหลากหลาย มีความสะดวกในการคมนาคม ด้วยเหตุนี้จังหวัดเชียงรายจึงมีศักยภาพในการดำเนินตามโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ซึ่งจากการสรุปผลการ

ดำเนินงานในช่วงเดือนมิถุนายน 2561 ถึงกันยายน 2562 มีจำนวน 70 ชุมชน/แห่ง ซึ่งถือว่ามากที่สุดใภาคเหนือตอนบนทั้ง 8 จังหวัด (กองแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป.) และในบรรดา 70 แห่งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง 4 ชุมชน มาศึกษาด้วยการลงพื้นที่ การสังเกต และการสัมภาษณ์เบื้องต้นจากบุคลากรการท่องเที่ยว ชุมชน ประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจ คือ ทักษะการสื่อสารทางภาษาอังกฤษ เนื่องจากจังหวัดเชียงราย เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่ชาวต่างชาตินิยมท่องเที่ยวมากเป็นอันดับ 2 ของภาคเหนือรองจากจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจากการสำรวจสถิติของกระทรวงการท่องเที่ยวเมื่อปี พ.ศ. 2562 ก่อนสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบนักท่องเที่ยวต่างชาติ มาเที่ยวในจังหวัดเชียงรายจำนวน 548,250 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2560 ที่มีนักท่องเที่ยว จำนวน 533,029 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ม.ป.ป.) นักท่องเที่ยวทั้งหมดกระจายอยู่ทั่วจังหวัด หากคำนวณเฉพาะท่องเที่ยวในโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดเชียงรายในช่วงเดือนมิถุนายน 2561 ถึงกันยายน 2562 มีจำนวน 12,293 คน (กองแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, ม.ป.ป.) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการการท่องเที่ยว ชุมชน ภายใต้โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพราะจากการลงพื้นที่ในการสำรวจ ข้อมูลเบื้องต้นพบว่า หลักสูตรการภาษาอังกฤษมีความจำเป็นสำหรับชุมชนท่องเที่ยว เนื่องจากต้องติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้มองเห็นโอกาสในการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารภาษาอังกฤษของบุคลากรการท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งถือเป็นคุณสมบัติที่สำคัญสำหรับประชาชนทุกคน และเป็นการสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและชุมชน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาคู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดเชียงราย
- 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการใช้คู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดเชียงราย
- 3) เพื่อประเมินการพึงพอใจต่อคู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดเชียงราย

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยดำเนินการวิจัยเป็น 7 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสำรวจพื้นที่เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยประสานและขอความอนุเคราะห์จากผู้นำชุมชนท้องถิ่น OTOP นวัตกรรม ภายใต้โครงการชุมชนท้องถิ่น OTOP นวัตกรรม จำนวน 4 ชุมชนในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ 1) ชุมชนบ้านหลวงใหม่พัฒนา อำเภอเชียงของ 2) บ้านหาดบ้าย อำเภอเชียงของ 3) ชุมชนบ้านป่าตาลประชาสันติ อำเภอขุนตาล 4) ชุมชนบ้านต้าหัวฝาย อำเภอขุนตาล จำนวนชุมชนละ 20 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายตามวัตถุประสงค์ (Purposive Random Sampling)

ระยะที่ 2 การลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจและเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย โดยผู้วิจัยชี้แจงประเด็นสำคัญ ได้แก่ โครงร่างงานวิจัย จุดประสงค์ของการวิจัย การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของกลุ่มประชากร ขั้นตอนการพัฒนาชุดคู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และประโยชน์ที่จะได้รับ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้ 1) ขอความอนุเคราะห์จากผู้นำชุมชน OTOP จังหวัดเชียงราย เพื่อทำการเก็บข้อมูลวิจัย 2) เข้าไปสังเกตพฤติกรรมในการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนกับลูกค้าต่างชาติที่มาใช้บริการในแต่ละวันในพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย 3) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ 4) การสังเกตพฤติกรรมในการสื่อสารภาษาอังกฤษ 5) ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสำรวจจากการเก็บข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์และการร่วมประชุมกับผู้นำ/ตัวแทนของชุมชน เพื่อเก็บข้อมูลข้อมูลทั่วไป

ระยะที่ 3 การพัฒนาคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่เป็นปฐมภูมิที่ได้จากการลงสำรวจพื้นที่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับผู้นำและตัวแทนกลุ่มเป้าหมายแล้ว ผนวกกับข้อมูลทุติยภูมิซึ่งรวบรวมเอกสารจากแหล่งข้อมูล เช่น หนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อสร้างแบบสำรวจความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับชุมชนท้องถิ่น OTOP นวัตกรรม ในจังหวัดเชียงราย จากนั้น จึงสร้างคู่มือชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของชุมชนท้องถิ่นในชุมชน

ระยะที่ 4 การตรวจสอบความถูกต้องของร่างคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของคู่มือ เช่น โครงสร้างในการสร้างชุดฝึกสื่อประกอบ ลักษณะเนื้อหาองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ ความยากง่ายของภาษาที่ใช้ประเภทของสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบ และการออกแบบชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ มาให้คำแนะนำในการปรับเนื้อหา รูปแบบของเนื้อหา ความยากง่ายของภาษาที่ใช้

ระยะที่ 5 การสร้างแบบทดสอบก่อนกับหลังเรียน เมื่อผู้วิจัยได้นำร่างคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของแบบสำรวจ (IOC) และปรับปรุงคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองตามผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ทั้งนี้ แบบทดสอบต้องเหมาะสมกับกิจกรรม รูปแบบของการเรียนรู้ในคู่มือฯ การจัดเรียงลำดับเนื้อหาให้เป็นระบบตามคู่มือ รวมถึงความสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างของชุมชน

ระยะที่ 6 การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบทดสอบก่อนเรียนให้กลุ่มตัวอย่างได้ทดสอบในเบื้องต้น จากนั้น นำคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้แก่กลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีเวลาในการใช้คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นเวลา 24 ชั่วโมงในระยะเวลา 2 เดือน อย่างไรก็ตาม ก่อนครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดให้ ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อสอบถามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อนำผลมาปรับปรุงให้คู่มือการเรียนรู้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น หลังจากครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนดให้แล้ว ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อทดสอบกลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และแจกแบบประเมินความคิดเห็นต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีต่อคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากนั้น นำผลข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 7 การเผยแพร่ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการเผยแพร่คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นการเผยแพร่นวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาให้กับกลุ่มประชากร ผู้วิจัยเผยแพร่คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้กับประชากรในพื้นที่ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีของจังหวัดเชียงราย และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีอื่น ๆ

2) พื้นที่การวิจัย

พื้นที่ในการวิจัยเป็นชุมชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับให้บริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถีใน 4 ชุมชนในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ 1) ชุมชนบ้านหลวงใหม่พัฒนา อำเภอเชียงของ 2) บ้านหาดบ้าย อำเภอเชียงของ 3) ชุมชนบ้านป่าตาลประชาสันติ อำเภอขุนตาล 4) ชุมชนบ้านต้าหัวฝาย อำเภอขุนตาล จำนวนชุมชนละ 20 คน รวม 80 คน โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามวัตถุประสงค์ (Purposive Random Sampling) อันเป็นการเลือกตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิจารณาเลือกตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้รับจากกระบวนการวิจัยดังกล่าว ส่วนระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงกันยายน 2563 และได้ทำการทดลองใช้คู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในเดือน เมษายน - พฤษภาคม หลังจากทำการทดลองใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยตนเอง คณะผู้วิจัยนำคู่มือภาษาอังกฤษไปถ่ายทอดให้แก่ชุมชน OTOP นวัตวิถี จำนวน 4 ชุมชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ในเดือนพฤษภาคม 2563

3) เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งปริมาณและคุณภาพ ดังนี้

3.1 แบบสำรวจความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการลงพื้นที่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับผู้นำและตัวแทนประชากรกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรผู้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

โดยมีประเด็นที่ต้องการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ ตอนที่ 2 ระดับความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคำตอบการให้คะแนนตามวิธี Arbitrary Weighting ของ Likert (วัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์, 2546) โดยลักษณะคำถามเป็นแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคำตอบการให้คะแนนตามวิธีการกำหนดน้ำหนักแบบพลการ Arbitrary Weighting ของ Likert (วัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์, 2546) ซึ่งกำหนดน้ำหนักคำตอบเป็นค่าของคะแนนเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด = 1, น้อย = 2, ปานกลาง = 3, มาก = 4, และมากที่สุด = 5 และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสำรวจ (IOC) และนำไปร่วมทดลองใช้กับประชากรจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ

3.2 คู่มือภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ เป็นชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของชุมชนท่องเที่ยวในชุมชน ทั้ง 5 บทเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้มาซึ่งชุดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและครอบคลุมสอดคล้องกับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน เพื่อหาข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างนั้นและนำไปปรับปรุงให้สัมพันธ์กับความต้องการเฉพาะบริบท ก่อนนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เป็นเวลา 2 เดือน 24 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยมีการติดตามและเฝ้าสังเกตการณ์เพื่อคอยแก้ไขปัญหาและข้อข้องใจที่เกิดขึ้น

3.3 แบบทดสอบก่อนกับหลังเรียน การสร้างแบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยประเด็นจำนวน 5 ด้าน แบบจำกัดคำตอบ (Restricted-respond Type) จำนวน 50 ข้อ โดยผู้วิจัยนำแบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้น นำข้อเสนอแนะและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

3.4 แบบประเมินความคิดเห็นต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยแบ่งแบบประเมินความพึงพอใจเป็นประเด็นด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านกิจกรรมฝึกฝนการใช้ภาษา ด้านการออกแบบ ด้านการใช้ประโยชน์ โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบวัดประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักคำตอบการให้คะแนนตามวิธี Arbitrary Weighting ของ Likert (วัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์, 2546) จากนั้น นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสำรวจ (IOC) และให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 3 คน เพื่อหาข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างนั้นและนำไปปรับปรุงให้สัมพันธ์กับความต้องการเฉพาะบริบท ก่อนนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

4) **วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการแบ่งเป็น 4 ระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวทางในการศึกษาและเตรียมการวิจัย ตลอดจนสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยกิจกรรม **ระยะที่ 2** ศึกษาบริบทชุมชนและถอดบทเรียน เป็นการศึกษาบริบทชุมชนและเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย **ระยะที่ 3** ขั้นตอนปฏิบัติการ โดยการจัดอบรมกลุ่มตัวอย่างเพื่อมีเวลาในการใช้และเรียนรู้ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตัวเองเป็นเวลา 24 ชั่วโมงในระยะเวลา 1 เดือน (มิถุนายน 2561) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้กลับไปลงพื้นที่เพื่อสอบถามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการชุดสื่อการเรียนรู้ดังกล่าว เพื่อนำผลมาปรับปรุงให้ชุดสื่อการเรียนรู้ดังกล่าวมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น หลังจากครบกำหนดการอบรมสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองที่กำหนดให้แล้ว ผู้วิจัยจึงได้แจกแบบสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองและนำผลข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน **ระยะที่ 4** **สรุปผลการวิจัย** ระยะนี้เป็นขั้นตอนการประเมินโครงการ และสรุปผลการวิจัย

5) **การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสำรวจความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี แบบทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้ และประเมินความคิดเห็นต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเปรียบเทียบความสามารถทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ การหาค่าที (t-Test) จากนั้น นำผลจากการวิเคราะห์มาอธิบายเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยขอเสนอผลวิจัยตามลำดับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 การพัฒนาคู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดเชียงราย ในเบื้องต้นผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดเชียงราย โดยแบ่งแบบสำรวจเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ 5 ด้าน คือ 1) เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 78.75 และเพศชายมีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 2) อายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 รองลงมาคืออายุ 41-50 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 อายุ 20-30 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 และอายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ 3) ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50

ระดับระดับปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 4) อาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 83.75 รองลงมาเป็นพนักงานรัฐ จำนวน 6 คิดเป็นร้อยละ 7.50 ข้าราชการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.025 และนักเรียน นักศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และ 5) การมีส่วนร่วมในชุมชนท่องเที่ยว OTOP ส่วนใหญ่มีหน้าที่ในชุมชน OTOP นวัตกรรม คือ กลุ่มนำเที่ยวในชุมชน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา คือ ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 และด้านโฮมสเตย์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75

ตอนที่ 2 ระดับความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตกรรม ในจังหวัดเชียงราย โดยแบ่งข้อมูลพื้นฐานการสื่อสารภาษาอังกฤษทั่วไปของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนเป็น 10 ด้าน ผลการวิเคราะห์ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	ลำดับ
1. การนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน	4.78	0.439	มากที่สุด	1
2. การนำเสนอสินค้าหัตถกรรมของชุมชน	4.75	0.500	มากที่สุด	2
3. การนำเสนอประวัติศาสตร์ของชุมชน	4.72	0.514	มากที่สุด	4
4. การนำเสนออาหารและของว่างของชุมชน	4.73	0.509	มากที่สุด	3
5. การนำเสนอศิลปะและวัฒนธรรมของชุมชน	4.69	0.525	มากที่สุด	5
6. การช่วยเหลือนักท่องเที่ยวขณะเกิดเหตุต่าง ๆ	4.20	1.024	มาก	8
7. การดูแลนักท่องเที่ยวขณะเข้าพักโฮมสเตย์	4.72	0.514	มากที่สุด	4
8. การเสนอขายและการต่อรองราคาสินค้าและบริการต่าง ๆ ภายในชุมชน	4.63	0.597	มากที่สุด	6
9. การสื่อสารเพื่อให้บริการด้านความปลอดภัยภายในชุมชน	4.41	0.975	มากที่สุด	7
10. การบริการขนส่งสาธารณะภายในชุมชน	4.72	0.494	มากที่สุด	4
ค่าเฉลี่ยรวม	4.64	0.61	มากที่สุด	

ตารางที่ 1 ระดับความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงความต้องการความต้องการของผู้ตอบแบบสำรวจในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ในจังหวัดเชียงราย โดยมีความต้องการรวมทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.64 มีระดับความต้องการมากที่สุดโดยมีเรียงลำดับจากความต้องการมากไปสู่น้อยตามลำดับต่อไปนี้ ด้านการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน มีระดับความต้องการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.78 ประเด็นถัดมา คือ การ

นำเสนอสินค้าหัตถกรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.75 ด้านการเสนออาหารและของว่างของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.73 ในลำดับถัดมามีความต้องการในระดับเดียวกัน ได้แก่ ด้านการนำเสนอประวัติศาสตร์ของชุมชน การดูแลนักท่องเที่ยวขณะเข้าพักโฮมสเตย์และการบริการขนส่งสาธารณะภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.72 การนำเสนอศิลปะและวัฒนธรรมของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.69 การสื่อสารเพื่อให้บริการด้านความปลอดภัยภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.41 และการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวขณะเกิดเหตุต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย 4.20 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลข้างต้นมาพัฒนาเป็นคู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งอธิบายเรื่องราวชุมชนทั้ง 4 โดยย่อ รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวอันสำคัญภายในชุมชน ชุมชนทั้ง 4 ประกอบด้วย 1) ชุมชน OTOP นวัตวิถีบ้านต้าหัวฝาย 2) ชุมชน OTOP นวัตวิถีบ้านป่าตาลประชาสันติ 3) ชุมชน OTOP นวัตวิถีบ้านหลวงใหม่พัฒนา 4) ชุมชน OTOP นวัตวิถีบ้านหาดบ้าย จากนั้น ในคู่มือจะแบ่งเป็น 5 บท ดังนี้ บทที่ 1 การกล่าวต้อนรับและกล่าวทักทายนักท่องเที่ยว บทที่ 2 การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี บทที่ 3 การนำเสนอผลิตภัณฑ์ OTOP นวัตวิถี บทที่ 4 การให้บริการอาหาร และเครื่องดื่ม บทที่ 5 การให้บริการที่พักชุมชน OTOP นวัตวิถี โดยแต่ละบทจะประกอบด้วย 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำศัพท์และสำนวนในการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ตอนที่ 2 การใส่หมายเลขลำดับความหมายของคำศัพท์ที่ได้ยิน ตอนที่ 3 ตัวอย่างบทสนทนา ตอนที่ 4 เป็นแบบฝึกหัดให้เรียงลำดับบทสนทนาให้ถูกต้อง โดยมีการคำอธิบายตอนท้าย และรหัสคิวอาร์ (QR Code) เพื่อสแกนฟังเสียงในบทนั้น ๆ

วัตถุประสงค์ที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการใช้คู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการนักท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดเชียงราย จากการวิจัยพบว่า ผู้ทำแบบทดสอบจำนวน 80 คน วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าทีรายคู่ปรากฏผล ดังนี้

รายละเอียด	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ค่า t-test
การทดสอบก่อนเรียนในส่วน สำนวนภาษาอังกฤษ	20	7.45	1.440	22.742
การทดสอบหลังเรียนในส่วน สำนวนภาษาอังกฤษ	20	13.30	1.938	
การทดสอบก่อนเรียนในส่วน คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	10	7.65	1.433	21.075
การทดสอบหลังเรียนในส่วน คำศัพท์ภาษาอังกฤษ	20	13.04	1.990	
การทดสอบก่อนเรียนในส่วน ประโยคการแนะนำนักท่องเที่ยว	20	2.85	1.670	25.922

การทดสอบหลังเรียนในส่วน ประโยชน์การแนะนำนักท่องเที่ยว	10	8.24	0.997	39.836
คะแนนรวมก่อนเรียน	50	17.95	2.728	
คะแนนรวมหลังเรียน	50	34.58	2.929	

*มีระดับนัยสำคัญที่ 0.01

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียน

จากข้อมูลข้างต้น เป็นคะแนนทดสอบของแบบทดสอบก่อนและหลังใช้แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษสำหรับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน 50 ข้อ คะแนนเต็ม 50 แบบทดสอบชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูง และจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลสัมฤทธิ์การใช้คู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองสำหรับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี หลังการใช้คู่มือมีค่าสูงกว่าก่อนการใช้คู่มืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนในส่วนสำนวนภาษาอังกฤษ 7.45 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนในส่วนสำนวนภาษาอังกฤษ 13.30 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนในส่วนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ 7.65 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนในส่วนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ 13.04 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนในส่วนประโยชน์การแนะนำนักท่องเที่ยว 2.85 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนในส่วนประโยชน์การแนะนำนักท่องเที่ยว 8.24 คะแนน มีคะแนนรวมก่อนเรียนเฉลี่ย 17.95 คะแนน และมีคะแนนรวมหลังเรียนเฉลี่ย 34.58 คะแนน

วัตถุประสงค์ที่ 3 การประเมินการพึงพอใจต่อคู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี ในจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนได้แสดงความเห็นต่อชุดสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยมีผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น ดังนี้

เนื้อหาการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความพึงพอใจ
1. เนื้อหาตรงตามความต้องการของผู้เรียน	4.825	0.382	มากที่สุด
2. คำศัพท์ในคู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.821	0.402	มากที่สุด
3. ระดับความยากง่ายของการใช้คู่มือ	4.800	0.403	มากที่สุด
4. สำนวนภาษาอังกฤษในคู่มือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.737	0.442	มากที่สุด
5. การยกตัวอย่างบทสนทนาในคู่มือมีความเหมาะสมกับบริบทชุมชน	4.712	0.455	มากที่สุด
6. หลังจากใช้คู่มือฯ เรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว มี	4.587	0.495	มากที่สุด

พัฒนาการทางภาษาดีขึ้น			
7. ภาพประกอบในคู่มือฯ มีความเหมาะสม	4.750	0.435	มากที่สุด
8. ตัวช่วยคำอ่านออกเสียงภาษาไทยเข้าใจได้ง่าย	4.625	0.487	มากที่สุด
9. เนื้อเรื่องมีความกระชับและนำไปใช้ได้จริง	4.637	0.483	มากที่สุด
10. ภาพรวมความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือฯ	4.752	0.436	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.72	0.44	มากที่สุด

ตารางที่ 3 การประเมินความพึงพอใจต่อคู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตกรรม ในจังหวัดเชียงราย

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการใช้คู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองสำหรับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม พบว่า ค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.72; S.D.= .44) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 1 เนื้อหาตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด คือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.825; S.D.=.382) รองลงมา คือ ข้อ 2 คำศัพท์ในคู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.825; S.D.=.382) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด คือ ข้อ 6 หลังจากใช้คู่มือฯ เรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว มีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.587; S.D.= .495)

การอภิปรายผล/สรุป

ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 การพัฒนาคู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตกรรม ในจังหวัดเชียงราย จะเห็นว่าคุณภาพคู่มือฯ ดังกล่าวได้พัฒนาขึ้นจากความต้องการของบุคลากรในชุมชน OTOP นวัตกรรม ประเด็นที่มีความต้องการมากที่สุด คือ การนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน ($\bar{X}$ =4.78) การนำเสนอสินค้าหัตถกรรมของชุมชน ($\bar{X}$ =4.75) การนำเสนออาหารของชุมชน ($\bar{X}$ =4.73) การนำเสนอประวัติศาสตร์และการดูแลนักท่องเที่ยวขณะเข้าพักโฮมสเตย์ ($\bar{X}$ =4.72) ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวชุมชนมีความต้องการที่จะพัฒนามากที่สุด ประเด็นนี้มีลักษณะใกล้เคียงกับงานวิจัยของเดชา ตาละนิก และคณะ (2563) เรื่องการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน: กรณีศึกษาอำเภอต๋อยสะแก จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่า ความต้องการของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชนที่ประกอบธุรกิจร้านอาหารมีความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้านการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งหมายความว่า ชุมชนต้องการนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวของตนด้วยภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก เมื่อสื่อสารได้แล้วก็มีโอกาสจำหน่ายสินค้าแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเป้าประสงค์นี้ไปพัฒนาเป็นคู่มือการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเนื้อหาที่ตรงตามความต้องการของชุมชนและคำศัพท์ในคู่มือสามารถนำไปใช้ได้จริงมากที่สุด เนื่องจากการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในลักษณะนี้เป็นการศึกษาด้วยตนเอง ผู้เรียนมีเวลาเรียนไม่มาก และเรียนเพื่อ

วัตถุประสงค์เฉพาะด้าน แนวคิดนี้ตรงกับหลักการของฮัทชินสันและวอเตอร์ส (Hutchinson & Waters, 1989) ที่ระบุว่า การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ มีความแตกต่างกับการเรียนภาษาอังกฤษทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นด้านผู้เรียนและด้านเวลา โดยเขาเห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะจะเริ่มจากการพิจารณาประเด็นความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ จากแนวคิดเหล่านี้ผู้วิจัยจึงสร้างคู่มือฯ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-center Learning) คือ “ชุมชนอยากรจะเรียน” มากกว่า “ผู้สอนอยากจะสอน” และพิจารณาเนื้อหาตามองค์ประกอบของการผลิตคู่มือที่มีคุณภาพ ตามแนวคิดของบุญเกื้อ ครหาเวช (2542) ที่ระบุว่า ลักษณะคู่มือที่มีคุณภาพควรคำนึงถึงภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ใคร่ครวญถึงปัญหาและสถานการณ์อย่างทะลุปรุโปร่ง ออกแบบให้สวยงาม น่าอ่าน มีรูปภาพหรือการ์ตูนประกอบให้น่าสนใจ ส่วนหน้าปกเขียนเด็ดชัด สวยงามและทนทานต่อการใช้สอย

วัตถุประสงค์ที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนเรียนกับหลังเรียนจากการใช้คู่มือบูรณาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตกรรม ในจังหวัดเชียงราย พบว่า การเรียนรู้ผ่านคู่มือฯ ช่วยให้ผู้ประกอบการชุมชนท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจการใช้ภาษามากขึ้น โดยค่าเฉลี่ยหลังใช้คู่มือสูงกว่าก่อนใช้คู่มือ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หากพิจารณารายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสำนวน คำศัพท์ และประโยค จะเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังเรียนมีระดับค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะด้านการใช้ประโยคในการแนะนำนักท่องเที่ยวต่างชาติ ผลสัมฤทธิ์นี้ผู้วิจัยเห็นว่า เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปใช้จริงในการแนะนำนักท่องเที่ยวหรือเรียกว่า การประเมินสภาพตามสภาพจริง ดังที่ฮาร์ท (Hart, 1994) ระบุว่า เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมและจัดเตรียมข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความต้องการที่หลากหลาย โดยเน้นการสะท้อนภาพและวัดผลจากงาน (Task) และสถานการณ์อันเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง (Real-life) ประเด็นการเรียนรู้หลังเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นลักษณะการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) ที่ว่าด้วยทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) (Bloom, 1956) เพราะเป็นการเรียนรู้จากการลงมือกระทำทำให้เกิดทักษะด้านภาษา นอกจากนี้ยังมีนัยสัมพันธ์กับงานวิจัยของธวัชรณ ก่ำคำ (2561) ซึ่งทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษก่อนเรียนกับหลังเรียนของผู้นำและตัวแทนชุมชน 32 คน จากชุดการฝึกอบรมที่สร้างขึ้นเอง ซึ่งมีลักษณะของการใช้ประโยคการทักทาย การถามและการบอกทาง การซื้อของ การบรรยายผลิตภัณฑ์ และการสั่งอาหาร เป็นต้น ที่คล้ายกับเนื้อหาในบทเรียนของแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในงานวิจัยนี้ ผลวิจัยดังกล่าวพบว่า การทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ในประเด็นนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ความคล้ายคลึงของประโยคที่ใช้ในการสื่อสารและกระบวนการเรียนรู้ประสบการณ์จริงที่ไม่ต่างกันนัก จึงทำให้ผลการวิจัยมีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ ผลการสอบหลังเรียนจะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน

วัตถุประสงค์ที่ 3 การประเมินการพึงพอใจต่อคู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองกับการทำงานเพื่อบริการการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตกรรม ในจังหวัดเชียงราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการใช้ประโยชน์จากคู่มือในระดับมากที่สุด ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาตรงตามความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X}$ =4.825) คำศัพท์ในคู่มือสามารถ

นำไปใช้ได้จริง ($\bar{X}=4.821$) คู่มือง่ายต่อการใช้อย่าง ($\bar{X}=4.800$) และภาพประกอบในคู่มือฯ มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.750$) บุคลากรในชุมชนสามารถนำความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ไปใช้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้ผู้อื่น ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเห็นว่า เกิดจากการต้องการบรรลุเป้าหมาย ดังที่มุลลินส์ (Mullins, 2005) ระบุว่า เป็นความพึงพอใจที่เป็นทัศนคติส่วนบุคคล อันเป็นปัจจัยภายในที่สัมพันธ์กับความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่ต้องการหรือคาดหวังจะประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ จึงเกิดแรงผลักดันให้แสดงพฤติกรรมบางอย่าง และเมื่อบรรลุเป้าหมายแล้วจะเกิดความพึงพอใจให้กลับไปเริ่มต้นกระบวนการเดิมอีกครั้ง นั่นหมายความว่า การเรียนทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรู้สึกผูกพันกับการเรียน จากนั้น ก็จะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนต่อไป (Phillips, et al, 2000) ดังนั้น การประเมินความพึงพอใจจึงเป็นผลสะท้อนกลับให้ทราบเจตนาของของกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี ดังที่ลัดดา ภูเกียรติ (2544) เห็นว่า การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เชื่อมโยงในศักยภาพมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รวมถึงการปฏิบัติด้วยตนเอง จะเป็นการพัฒนาความคิดอย่างอิสระที่ทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเกิดความร่วมมือในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยเฉพาะการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตกรรม ให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรสร้างบุคลากรให้มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของชุมชน OTOP นวัตกรรมต่อไป

1.2 ควรส่งเสริมและพัฒนาให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยการร่วมมือระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ให้เกิดความรักและหวงแหน การมีส่วนร่วม พัฒนาชุมชนให้เป็นเป็นมรดกชาติ ด้านงานบริการทั้งสำหรับชาวไทยและชาวต่างประเทศ เช่น ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชน ส่งเสริมการผลิตสินค้าชุมชน หัตถกรรมของชุมชน สร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เกิดความมั่นคง และยั่งยืน

1.3 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน รวมไปถึง ความสวยงามทางธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

1.4 ควรจัดทำคู่มือและเอกสารที่ให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับพื้นที่ท่องเที่ยวของชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรต่อยอดผลการวิจัยในประเด็นการบูรณาการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับการทำงานของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ทั่วทั้งจังหวัดเชียงราย เพื่อให้เกิดหลักสูตรการท่องเที่ยวด้านนี้

2.2 ควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวในจังหวัด ร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวชุมชน OTOP โดยอาศัยนักวิจัยเป็นผู้ประสานและร่วมพัฒนา ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ตลอดจนการจัดนิทรรศการในสถานที่สำคัญๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เกิดความสนใจตลอดถึงสามารถสอบถาม จนนำไปสู่การแนะนำเส้นทางการท่องเที่ยวโดยตรง

2.3 ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรต่อยอดการวิจัยไปในระดับภาคเหนือ เนื่องจากบริบทชุมชน บริบทประเพณี วัฒนธรรม สินค้าและแหล่งท่องเที่ยว มีความหลากหลาย และคล้ายคลึง ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน อุตรดิตถ์ และแม่ฮ่องสอน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของชุมชน OTOP นวัตวิถี

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. (ม.ป.ป.). คู่มือบริหารโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (ม.ป.ป.). สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2562 (จำแนกตามภูมิภาคและจังหวัด). สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2564, จาก https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=618
- กองแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (ม.ป.ป.). แบบสรุปผลการดำเนินงาน : โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2564, จาก https://plan.cdd.go.th/onw_report
- คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ. (ม.ป.ป.). แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี 2562-2565. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ.
- เดชา ตาละนีก และคณะ. (2563). การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในชุมชน: กรณีศึกษาอำเภอต๋อยสะแกต จังหวัดเชียงใหม่. วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ. 5 (2): 294-312.
- ธัญวรรณ คำคำ (2561). การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับชุมชนกลุ่มชนบุรี กรุงเทพมหานคร. วารสารสารสนเทศ. 17 (2): 61-70.
- บุญเกื้อ ครหาเวช. (2542). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). (13 ตุลาคม 2561). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. หน้า 1-71.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (7 มกราคม 2546). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนพิเศษ 2 ง. หน้า 25-28.
- ลัดดา ภูเกียรติ. (2544). โครงการงานเพื่อการเรียนรู้หลักการและแนวทางการจัดกิจกรรม. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়กรัฐมนตรี.
(ม.ป.ป.). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ:สำนักงานয়กรัฐมนตรี.
- Bloom, B. S. (Ed.). Engelhart, M.D., Furst, E.J., Hill, W.H., Krathwohl, D.R. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: The Cognitive Domain*. New York: David McKay Co. Inc.
- Hart, D. (1994). *Authentic Assessment: A Handbook for Educator*. New York: Addison Wesley.
- Hutchinson, T. and Waters, A. (1989), *English for Specific Purpose: A Learning-centered Approach*. New York: Cambridge University Press.
- Mullins, L. J. (2005). *Management and Organizational Behavior*. London: FT Pitman.
- Phillips, D., Burwood, S., Dunford, H., Maley, A. (2000). *Projects with Young Learners* Oxford: Oxford University Press.